

TASEMO:N MONIMUOTOINEN METSÄOPINTOMATKA ITÄVALTAAN 23 - 27.4.2012

Tasemon kolmas ulkomaan matka käynnistyi kukonlaulun aikaan kello 4.00 Ylöjärveltä Atro Vuolteen bussilla noin nollan asteen lämpötilassa. Tampereen kautta suunnistettiin Helsinki-Vantaan lentoasemalle viimeisiä lumikinoksia ihaillen. Helsingistä ryhmään liittyi oppaaksi ja tulkiksi Erkki Holma.

Maanantain ohjelmassa oli Wienin kaupungin nähtävyyksien katselua ja oppaaksemme saimme Liisa Ungerin, joka on asunut Wienissä 60-luvulta lähtien. Ensimmäinen ruokailumme oli Schönbrunin linnassa, joka on on Habsburgin suvun kesälinna. Linnaa käytettiin myös muina vuodenaikoina mieluummin kuin kaupunkilinnana, koska se oli kotoisempi ja pienempi. Siellä on vain 1400 huonetta kun kaupunkilinnassa niitä on 2600. Linnan puutarha olisi ollut mielenkiintoinen kohde kiertää mutta aikamme ei siihen olisi riittänyt koska se on 160 hehtaaria. Pinta-ala joka vastaa noin 6 suomalaisen keskivertometsäomistajan metsäpinta-alaa.

Erilaiseen rakennustaiteeseen tutustuttiin Hundertwasserin talossa, joka on samannimisen arkkitehdin suunnittelema kaupungin vuokratalo, jossa neliövuokra on noin 7 euroa. Talo on rakennettu 1983-86. Talon huoneet ovat eri muotoisia kuten kolmi- ja vinokulmaisia, sen lattiat ja käytävät ovat epätasaisia ja käyriä. Rakennuksen ulkoseinässä eri huoneistot on maalattu eri väreillä, ja asukkailla on "ikkunaoikeus" eli lupa koristella talon julkisivua niin pitkälle kuin he omasta ikkunastaan ylettyvät. Rakennuksen katolla on multaa ja siellä kasvaa ruohoa lisäksi talossa on yhteensä 250 puuta ja pensasta; Hundertwasser halusi antaa puille ja pensaille paikan takaisin joka otettiin rakennettaessa pois.

Hotellimme Hotel am Stephansplatz oli aivan Wienin ydinkeskustassa joten tiistaiaamuna kävelimme Hofburgin linnaan seuraamaan espanjalaisen ratsastuskoulun valkoisten hevosten aamuharjoituksia. Maneesi kristallikruunuineen oli samanlainen kuin aikoinaan mm Franz Josefin aikaan. Jonotuksen jälkeen pääsimme seuraamaan harjoituksia, joissa aiheena tiistaiaamuna oli peruskuvioiden harjoitusta. Lounaan jälkeen joka nautittiin perinteisessä wieninleike ravintolassa Filgmüllerissa lähdimme tutustumaan sahalaitokseen ja luostariin Heiligenkreutzissa.

Matkalla Erkki Holma selvitteli meille Itävallan metsäasioita ja eroja Suomen metsätalouteen. Itävallan pinta-alasta metsiä on 46 prosenttia ja pääpuulajit ovat kuusi ja lehtikuusi. Kasvu on suurempaa kuin Suomessa eli noin 9m3/ha.

Sahan johtaja Dipl.Ing. Manfred Ertl esitteli sahan toimintaa. Sahalla on omistuksessa 5000 ha metsää, josta 95 % talousmetsiä ja loput suojeltuja alueita. Vuodessa käytetään 25000 kuutiota pyöreää puuta, josta syntyvästä sahatastavasta 2/3 menee vientiin Saksaan, Tanskaan ja Norjaan, loput menevät jatkojalostukseen Itävaltaan. Saha on perustanut myös oman jatkojalostusyksikön, jossa tehdään liimapuulevyjä ja palkkeja. Hintataso metsänomistajan samasta puunmyynnistä on samaa luokkaa kuin Suomessa.

Luostari oli aivan sahalaitoksen läheisyydessä samassa kylässä. Luostari on perustettu 1133 ja on vanhin yhtäjaksoisesti toiminnassa ollut luostari ja se on saanut Unescon maailmanperintökohteen arvon. Luostarikierroksella esittelemässä ollut munkki paljastikin, että vierailemamme sahalaitos on luostarin omistuksessa kuten myös 5000 ha metsää ja lisäksi Itävallan metsäalueella Steiermarkissa lisää metsää 'riittävästi'. Metsätalous onkin tämän luostarin tärkein tulonlähde.

Keskiviikkona ajeltiin bussilla Wachauhun Tonavan varrelle noin 80 km Wienistä. Ensimmäinen

vierailukohde oli Euroopan suurin benediktiläisluostari Melk, joka on barokkityylinen rakennuskokonaisuus. Luostarikoulun viimeisen luokan opiskelija oli esittelemässä meille luostaria. Tämän luostarin tärkein toimeentulo tulee turismista. Vuosittain luostarissa vierailee 500000 turistia. Kiinteää omaisuuttakin luostarilla rakennusten ja arvoesineiden lisäksi on 1000 ha peltoa ja 3500 ha metsää. Pellot ovat pääosin vuorattuina ja loput omana viinintuotantoalueena. Loistelioiden salien lisäksi näimme aikoinaan käytössä olleen säästöarkun, jossa vainaja laskettiin hautaan ja pohja avattiin ja arkku vedettiin takaisin uutta käyttöä varten. Siihen aikaan kansa ei oikein vielä hyväksynyt tätä ekologista ja puuvarjoja säästävää ideaa. Kirjaston kirjoihin emme ehtineet tutustumaan, koska niitä oli 12000 paksua teosta.

Seuraavaksi kävimme hakekäyttöisellä lämpövoimalaitoksella, joka oli yksityinen yritys. Kaukolämmön lisäksi laitos toimittaa sähköenergiaa ympäristölleen 80 % hyötysuhteella. Asiakasrekisterissä on 11200 asiakasta ja sähköä tuotetaan 12000 MWh vuodessa. Myös paikalliset yksityiset metsänomistajat toimittavat puuta laitokselle hakettavaksi tai valmista haketta. Syntyvä tuhka toimitaan levitettäväksi pelloille lannoitteeksi ja jätelaitoksille kompostointiin.

Voimalaitoksen jälkeen kävimme luostarin metsänhoitajan ja talousjohtajan kanssa luostarin metsäalueella. Tutustuimme poppelimetsään, joka on valmista hakkuuseen 30 - 35 vuodessa istutuksesta. Poppelit istutetaan traktorilla ja kairalla 2 metrin pituisina. Poppelista valmistetaan hedelmä- ja vihanneslaatikoita sekä kertakäyttölavoja. Luostari oli menettänyt 2/3 alueen metsäalastaan joen patoamisen yhteydessä. Metsätaloutta tällä alueella kiusaa myös majava joka on täysin rauhoitettu.

Vielä ehdimme risteilemään Tonavalla katsellen jylhiä maisemia vesiltä päin.

Sen jälkeen palasimme Weniin, jossa odotti Kursalon ravintolassa illallinen ja wieniläismusiikin konsertti.

Torstaiaamuna jätimme Wienin ja suuntasimme matkan Steiermarkiin Mayr-Melnhof Holz-sahalle,

Retkeläiset menossa sahalle, Kuvaaja:Tuula Sylve

Sahan omistaa yksityinen paroni, jolla on myös 32000 ha metsää. Saha on perustettu 1950 ja silloin se

sahasi 1000 kuutiota ja nyt 1,3 milj. kuutiota pyöreää puuta, josta 60 % sahatavaraksi. Itävallassa puu mitataan ja maksetaan metsäomistajalle kuorinnan jälkeen. Sahatavarasta kolmasosa menee jatkojalostukseen omille tuotantolaitoksille Itävallassa, kolmasosa Afrikkaan ja loput Italiaan ja muualle Eurooppaan. Tukkipituuksia on vähempi kuin Suomessa, pituudet 3-5 m. Lajittelijassa oli 42 kaukaloa ja puusta 95 % kuusta, loput lehtikuusta. Töissä sahalla on 200 henkeä ja tontti on 25 ha. Päivässä käsitellään 32-34 tuhatta pölliä. Pienin sahattava tukki on 12 cm ja suurin 60 cm halkaisijaltaan. Laitoksella on pyörö- ja raamisahalinjat. Sahatavara kuivataan samalla laitoksella. Valmista tuotetta sahalta lähtee 16 junavaunua ja 45 rekkaa päivässä.

Iltpäivällä saavuimme vuoristohotelliin Hölzl St. Lorenzen kylässä. Hotellin valtasimme kokonaan kun kaikki huoneet oli varattu meille ja se rajoitti myös Tasemon retken osallistujamäärän. Hotellin romantische Zimmer osoittautui kovin monimuotoiseksi. Kaikilla oli erilaiset huoneet mitä erilaisimpine humoristisine yksityiskohtineen. Itsekin saimme hääsviitin sydämenmuotoisine sänkyineen. Muilla sängyt keinuivat kahleiden tai köysien varassa ja maisemat olivat komeat.

Illalla olimme syömässä Itävallan hienoimmaksi ravintolaksi mainostetussa paikassa, joka kyllä täytti lupauksensa. Erikoisuutena oli 'kolmen kerroksen jälkiruoka'.

Viimeisenä matkapäivänä ajoimme 1100 metrin korkeuteen mutkittelevaa tietä maatilalle. Esitteessä mainittu tilaa esittelevä isäntä osoittautuikin 26-vuotiaaksi nuoreksi naiseksi Katrin Hofer, joka hoitaa

Kuvaaja: Mauri Inha

vas. Tilan isäntä Katrin Hofer, Antti Haapamäki ja tulkki Erkki Holma

maitotilaa ja tekee metsurin töitä sekä hoitaa kahta lastaan. Naisen puoliso työskentelee yrittäjänä tilan ulkopuolella. Nainen oli saanut tilan enoltaan ilman veroseuraamuksia, joka on tavallinen käytäntö Itävallassa. Tilalla on 15 lehmää ja maito kuljetetaan alas kylään joka toinen päivä. Maidosta maksetaan tuottajalle 39 c/l Tilalla on aikomuksena vuokrata peltoa aurinkopaneelien sijoituspaikaksi. Aurinkokennopellon vuosivuokra 3000 e/ha

Katrin istuttaa hakkuuaukoille omasta metsästä kerätyt taimet. Tilan pinta-ala on 18 ha peltoa, 20 ha metsää, 6 ha alppiniittyjä. Konerenkaat hoitavat rehun niiton, mutta kaikkiin kohteisiin ei pääse traktoreilla vaan ne täytyy niittää käsikäyttöisillä leikkureilla. EU-tilatuki tilalle on 14000 e vuodessa.

Tilan naapurina oli kunnallinen aurinkokennovoimalaitos, joka oli vastikään valmistunut. Alueella oli 5200 paneelia, investointi oli maksanut 1,5 milj. euroa ja kuoletusajaksi oli laskettu 13 vuotta. Tällaisten aurinkokennojen käyttöiksi arvioidaan noin 25 vuotta. Taloussähkö kuluttajalle maksaa Itävallassa 42 c/kWh ja aurinkokennovoimala saa syöttötariffina 22,8 c/kWh

Matkalla lentokentälle ruokailimme Semmeringissä hiihtokeskuksessa ja siellä monilta paloivat kasvot, koska lämpötila oli kohonnut lähes 28 asteeseen ja aurinko paistoi kirkkaalta taivaalta.

Matkalla lentokentälle poikkesimme vielä lyhyesti ostoksille paikalliseen ostoskeskukseen.

Finnairin lento Suomeen lähti 19.20.

Atro Vuolteen bussi oli odottamassa Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Matkalla Tampereelle ihastelimme matkan aikana hävinneitä lumikinoksia ja sääkin oli lähdöstä lämmennyt, taisi olla jo kymmenkunta astetta

Nyt sitten hoitamaan omia metsiä monimuotoisesti.

Numeroita muistiin merkitsi ja kirjoitteli Mauri Inha

Pieni Itävalta - Suomi -vertailu

Itävalta	Suomi
Väkiluku: 8,3 miljoonaa	5,4 miljoonaa
Pinta-ala: 83.000 km ²	305.000 km ²
Metsäala: 39.000 km ²	219.000 km ²
Metsävarat: 1,2 mrd m ³	2,3 mrd m ³
Hakkuut: 16,6 milj. m ³ /v	58,6milj. m ³ /v
Metsäteollisuustuotteiden viennin osuus on 5,7 % kokonaisviennistä	8,1 %

Teksti : Mauri Inha

